

○○○○

23 December 2022
ณ ห้องประชุมป๋วย อึ๊งภากรณ์

Boost Up Your Business Toward Resiliency

○○○○

Agenda

01

Welcome Statement

- ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินและการกำกับดูแล ผู้ประกอบธุรกิจในระยะต่อไป

02

Session I: “Payment Behavior of Individual and Business”

03

Session II: “How to be Resilience by 3 Lines of Defense”

04

Roundtable Discussion: “Resilience with 3 Lines of Defense”

05

Q&A

Welcome Statement

ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินและการกำกับดูแล
ผู้ประกอบการธุรกิจในระยะต่อไป

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินและ การทำกับดูแลผู้ประกอบการในระยะต่อไป

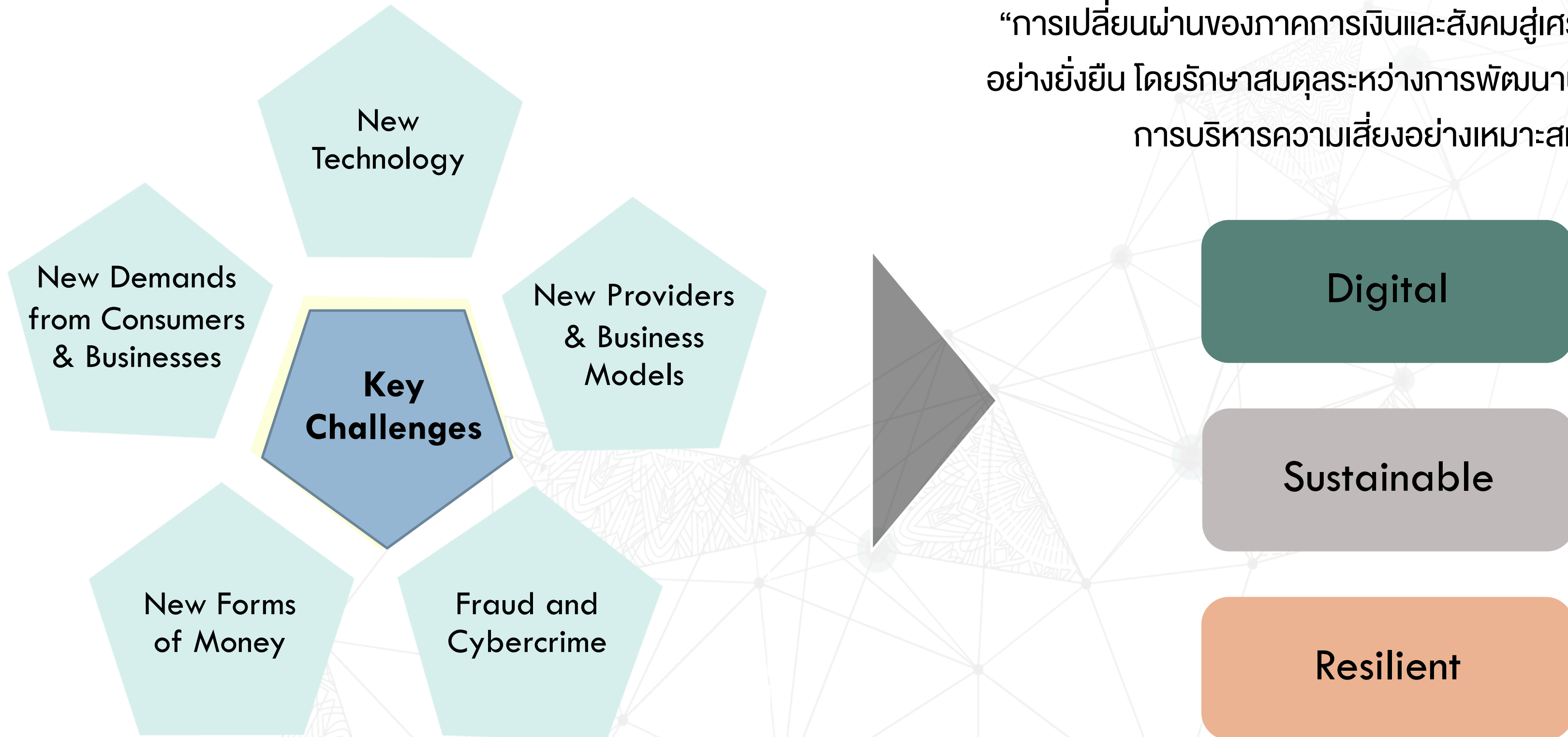

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ความท้าทายในโลกยุคดิจิทัล...สู่ New Financial Landscape

“การเปลี่ยนผ่านของภาคการเงินและสังคมสู่เศรษฐกิจดิจิทัลอย่างยั่งยืน โดยรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนานวัตกรรม และการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม”

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

การวางรากฐานระบบการชำระเงิน

ฉบับที่ 1
2545 - 2547

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและมาตรฐานที่สำคัญของระบบการชำระเงิน

ฉบับที่ 2
2548 - 2553

ผลักดันการให้บริการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย ภายใต้กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

ฉบับที่ 3
2555 - 2559

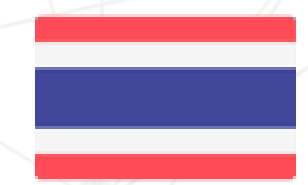
ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการชำระเงินเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจของทุกภาคส่วน

ฉบับที่ 4
2562 - 2564

Digital payment เป็นทางเลือกหลักในการชำระเงิน ภายใต้ระบบการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย ต้นทุนต่ำ ตรงความต้องการของผู้ใช้บริการ

การใช้จ่ายและชำระเงินผ่าน **mobile / internet banking** คิดเป็น 78% ของ digital payment ทั้งหมด

คนไทยทำธุรกรรมผ่าน **mobile banking** เป็น อันดับ 1 ของโลก (Digital 2021 Global Review Report)

จำนวนลงทะเบียน **72** ล้านหมายเลข ปริมาณเฉลี่ยต่อวัน 42 ล้านรายการ มูลค่าเฉลี่ยต่อวัน **120** พันล้านบาท

มีจุดรับชำระด้วย **QR Code** กว่า **7** ล้านจุด

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงิน ปี 2565 - 2567

VISION: การชำระเงินดิจิทัลเป็นทางเลือกหลักที่เข้าถึงผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม ยกกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมศักยภาพ และการแข่งขันของไทย พร้อมก้าวสู่สังคมที่ใช้เงินสดน้อยลง

Openness
การใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานและข้อมูลด้านการชำระเงินร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริมการแข่งขัน

Inclusivity
การส่งเสริมการใช้บริการชำระเงินที่เข้าถึงและเข้าใจ

Resiliency
การทำกับดูละเอียดหย่อนและมีประสิทธิภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงและเท่าทันความเสี่ยงยุคดิจิทัล

VISION: การชำระเงินดิจิทัลเป็นทางเลือกหลักที่เข้าถึงผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม ยกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมศักยภาพ และการแข่งขันของไทย พร้อมก้าวสู่สังคมที่ใช้เงินสดน้อยลง

ด้าน	ตัวชี้วัด
Digital Payment	↑ X2 จาก 312 ครั้ง (ปี 64) เป็น 600 ครั้ง / คน / ปี (ปี 67)
Cash	↓ X2 ของอัตราการเฉลี่ยในปี 2561-2564 (3 ปี)
Cheque	↓ ใช้เช็คกระดาษไม่ถึงร้อยละ 50 ของปัจจุบัน ภายในปี 69 (5 ปี)

Inclusivity

- Digital Payment for Public
- Digital Payment for Government Services
- Literacy

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

การกำกับดูแลที่มุ่งสู่ Resiliency

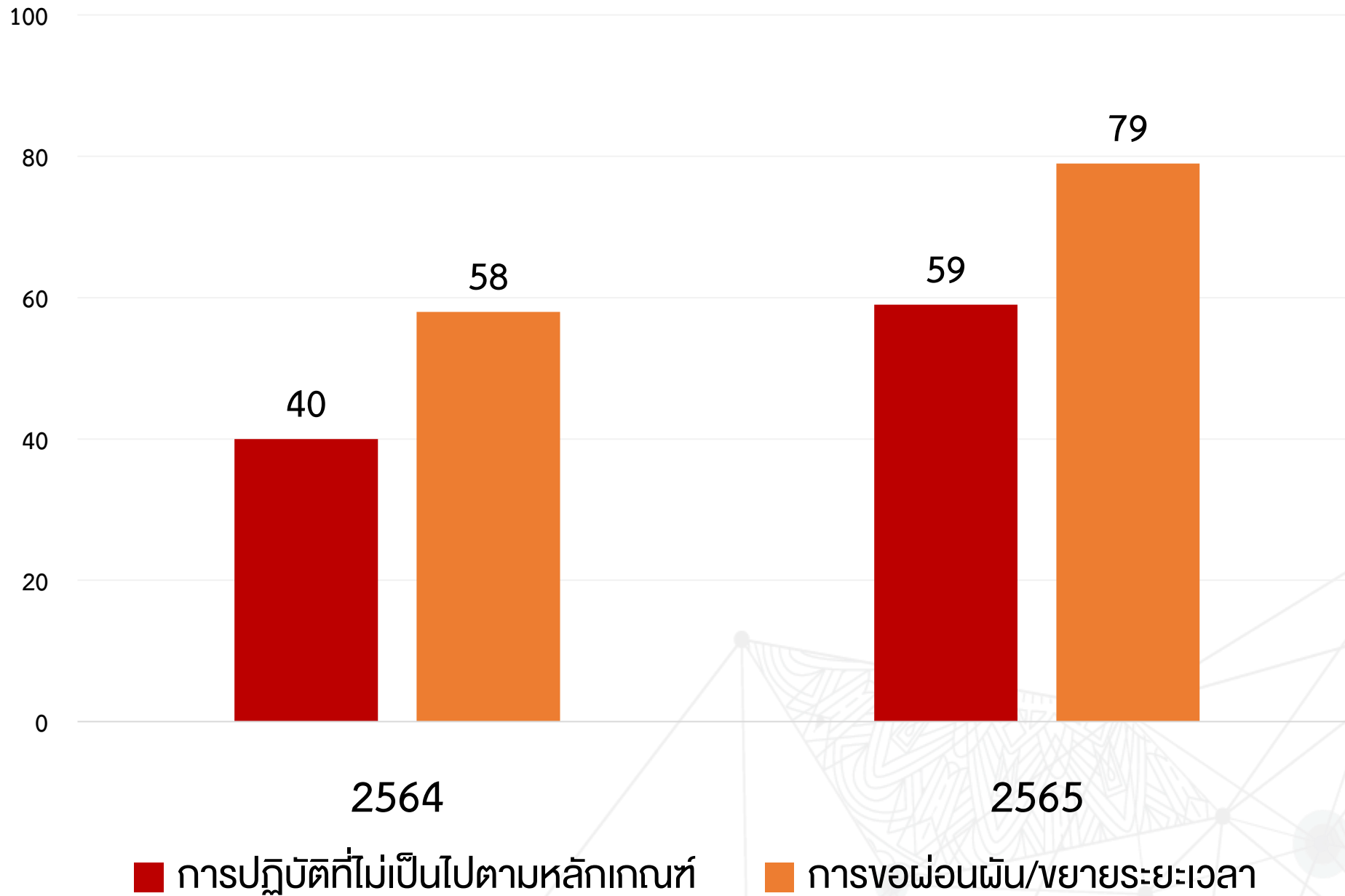
- การกำกับดูแลผู้ให้บริการด้านการชำระเงินในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องยืดหยุ่นและสร้างสมดุล
- สร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการมี Self Regulated มากขึ้น

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

พบการปฏิบัติไม่ตามหลักเกณฑ์เพิ่มขึ้น

การปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่พบบ่อย

- การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ IT Risk (สนช. 1/2564)
- การจัดส่งรายงานงบการเงิน
- การจัดส่งรายงานส่วนของผู้ถือหุ้น
- การจัดส่งรายงานยอดคงค้างเงินรับล่วงหน้าจากการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

การขอผ่อนผัน/ขยายระยะเวลาที่พบบ่อย

- การจัดส่งรายงานข้อมูลการชำระหนี้ (สนช. 14/2561)
- การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ IT Risk (สนช. 1/2564)
- การจัดส่งรายงานงบการเงิน

หน้าเว็บ สรุปเกณฑ์การรายงาน/แจ้ง/ขออนุญาต สำหรับบริการ e-Payment

Link: [สรุปเกณฑ์การรายงาน/แจ้ง/ขออนุญาต สำหรับบริการ e-Payment \(bot.or.th\)](http://bot.or.th)

Session I:

“Payment Behavior of Individual and Business”

**ผลการสำรวจพฤติกรรมการชำระเงิน
ของภาคประชาชนและธุรกิจ**

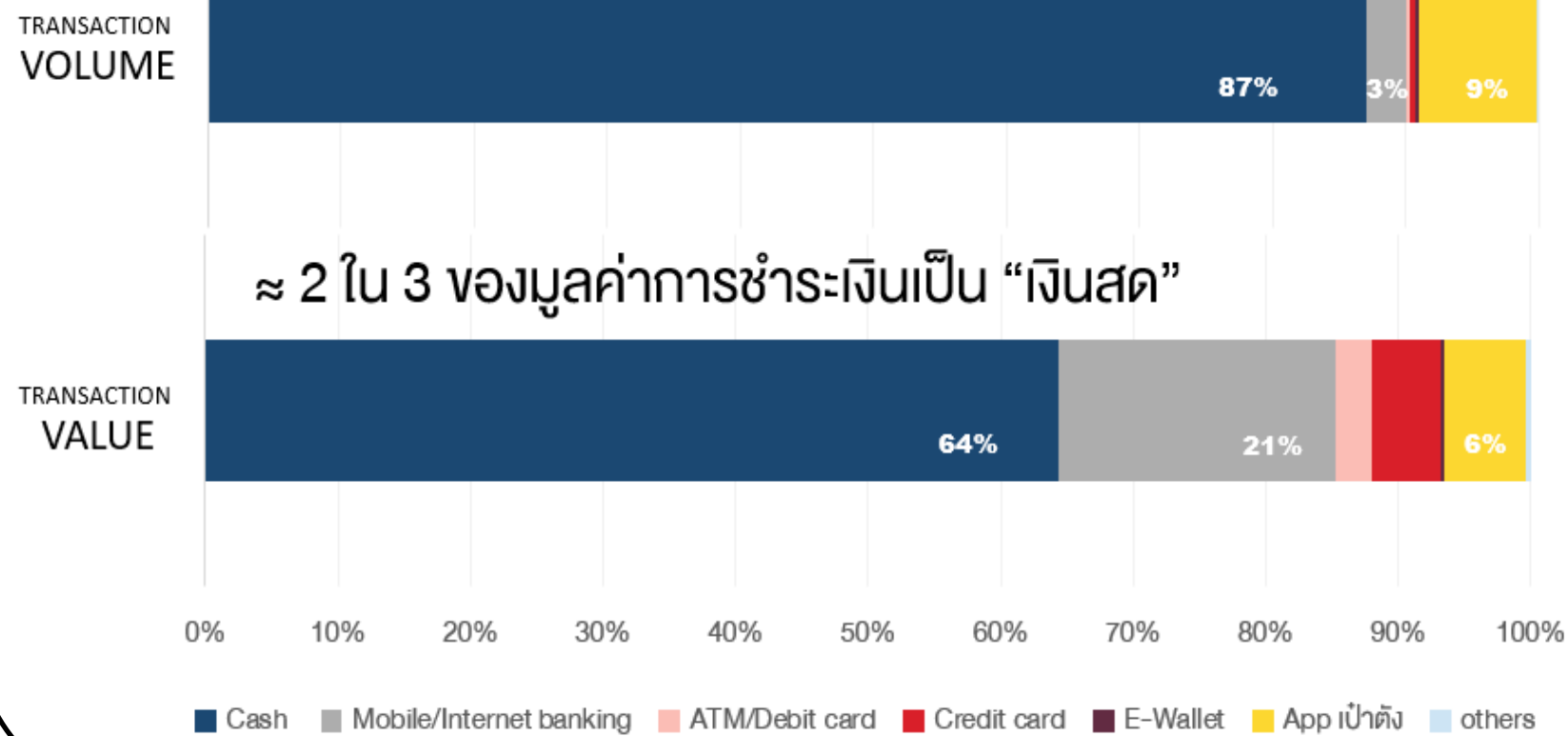

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ภาพรวมพฤติกรรมกรรมการชำระเงิน

Share of Payment

≈ 90% ของการชำระเงินใช้เงินสด

≈ 2 ใน 3 ของมูลค่าการชำระเงินเป็น “เงินสด ”

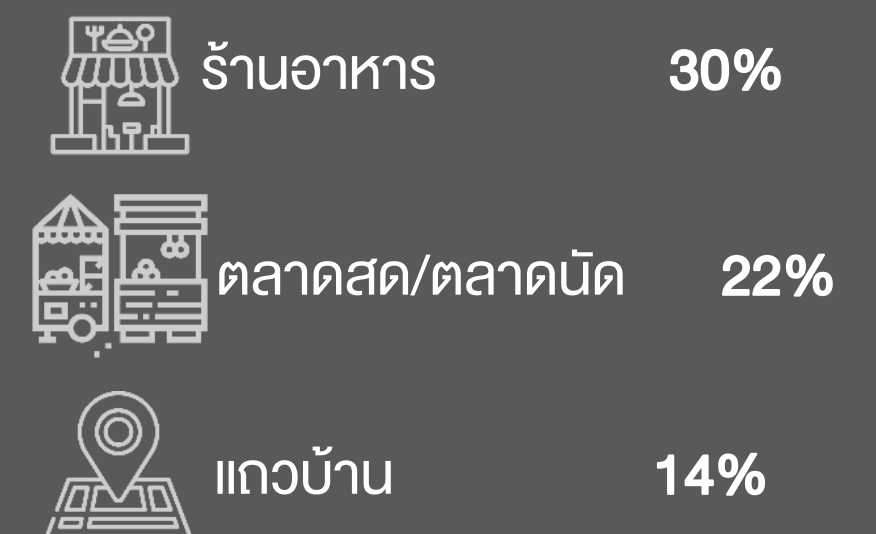
“ ประชาชนส่วนมากใช้เงินสดเป็นสื่อการชำระเงินหลัก
เงินสดยังตอบโจทย์การใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
โดยเฉพาะการซื้ออาหารและเครื่องดื่ม
ที่ร้านอาหารและตลาด ”

Behavior of All Payment

Top 3 Spending Categories

Top 3 Spending Places

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ภาพรวมประสบการณ์การใช้ e-Payment

92%

มี smartphone
รองรับการใช้ e-Payment

91%

เคยใช้ e-Payment
ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

62%

ใช้ 'เป๋าตัง' ในการร่วมโครงการ
สนับสนุนการใช้จ่ายของรัฐ

“ โครงการภาครัฐ (ที่มี incentive) มีส่วนสำคัญในการช่วยกระตุ้นการใช้ e-Payment ของภาคประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่มีความพร้อมทั้งในเรื่องของอุปกรณ์ที่รองรับ และเคยใช้ e-Payment มาก่อน ”

จุดประสงค์หลักของการใช้ mobile banking

- 62% โอนให้บุคคลอื่น
- 52% ซื้อสินค้าและบริการ online
- 50% ซื้อสินค้าและบริการ ณ จุดขาย

เมื่อโครงการสิ้นสุด

 27%

จะใช้ App เป๋าตังต่อ

 36%

จะใช้ Mobile Banking เพิ่มขึ้น

 65%

จะกลับไปใช้เงินสด

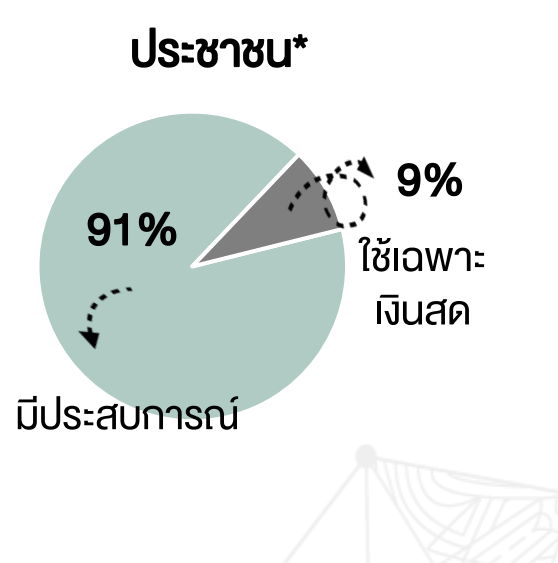
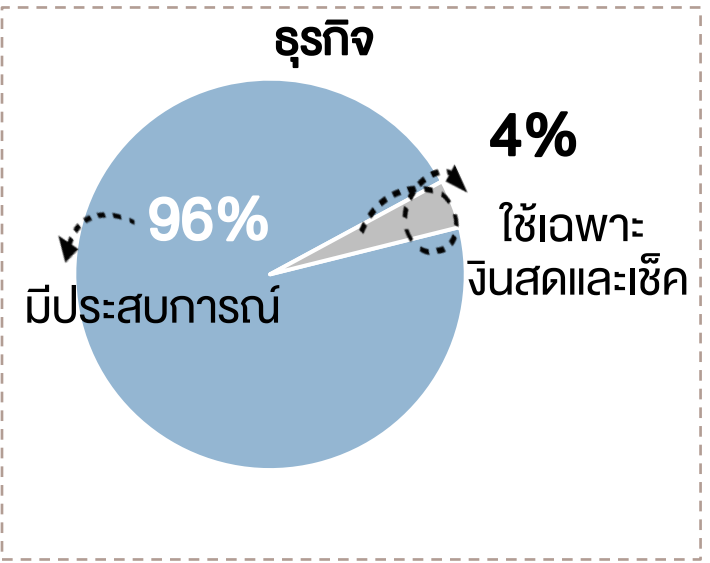
7%

สมัครใช้ Mobile Banking ของธนาคารอื่นๆ

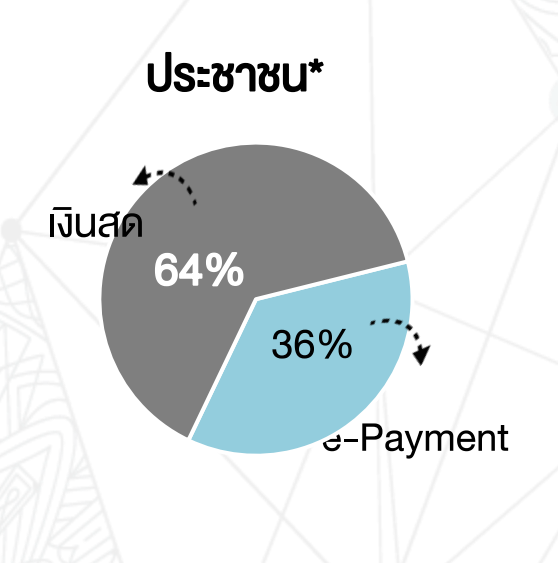
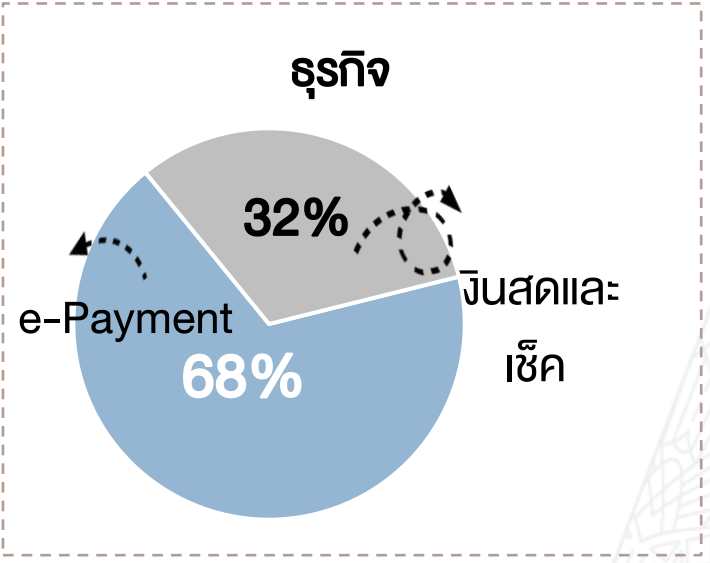
สรุปผลสำคัญจากการสำรวจพฤติกรรมการชำระเงินของภาคธุรกิจ

Preliminary

ภาคธุรกิจและประชาชนมีประสบการณ์ในการใช้ e-Payment สูง

สัดส่วนการใช้ e-Payment ของภาคธุรกิจสูงกว่าภาคประชาชน

กลุ่มธุรกิจที่ใช้ e-Payment เป็นหลัก
(e-Payment > 50%)

two-thirds

- สื่อการชำระเงินที่นิยมสูงสุด คือ การใช้จ่ายและรับโอนเงินผ่านบัญชี
- ธุรกิจค้าปลีกคุ้นชินกับการใช้ e-Payment มากที่สุด สัดส่วนเชิงมูลค่าถึง 87% ธุรกิจสุขภาพเป็นกลุ่มที่รับ e-Payment สูงสุด ด้วยสัดส่วนเชิงมูลค่า 82%

หาใช้จ่าย

ค้าปลีก

รองลงมาเป็น ขนส่ง คำสั่งสุขภาพ การผลิต โรงแรม ร้านอาหาร และก่อสร้าง

หารับ

สุขภาพ

รองลงมาเป็น ขนส่ง การผลิต โรงแรมร้านอาหาร คำสั่ง ก่อสร้าง และค้าปลีก

กลุ่มธุรกิจที่ใช้ non e-Payment เป็นหลัก
(e-Payment < 50%)

one-third

- ธุรกิจขนาดกลาง ใช้ non e-Payment มากกว่า
- ธุรกิจมากกว่าครึ่งเล็กใช้เช็คได้ไม่ได้ เพราะเป็นความต้องการของคู่ค้า และฟังก์ชันของเช็ค
- ธุรกิจ 43% จะเลิกใช้เช็ค ถ้าค่าธรรมเนียมเป็น 70 บาท
- ธุรกิจ 73% จะหาวิธีอื่นในการชำระเงินแทน หากเงินสดมีต้นทุนเพิ่มขึ้น

หาใช้จ่าย

ก่อสร้าง

รองลงมาเป็น โรงแรมร้านอาหาร การผลิต สุขภาพ คำสั่ง การขนส่ง และค้าปลีก

หารับ

ค้าปลีก

รองลงมาเป็น ก่อสร้าง คำสั่ง โรงแรมร้านอาหาร การผลิต การขนส่ง และสุขภาพ

*โครงการสำรวจพฤติกรรมการชำระเงินประชาชนโดยการบันทึกการใช้จ่ายประจำวัน (Payment Diary)

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

สรุปนิยยะต่อการดำเนินนโยบายการชำระเงิน

ประสิทธิภาพ

ธุรกิจกังวลเกี่ยวกับเสถียรภาพของระบบโอนเงิน จึงต้องดูแลและแก้ไขปัญหาแอปพลิเคชันขัดข้องหรือมีทางเลือก

ความสะดวก

พัฒนาปรับปรุง UX/UI ของแอปพลิเคชัน สำหรับธุรกิจให้ใช้งานสะดวกและมีฟังก์ชันการใช้งานที่ต่อนใจ

อิทธิพลทางสังคม

ผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐลดการใช้เช็ค และ กระตุ้นการใช้ government e-wallet

ค่าธรรมเนียม

ปรับโครงสร้างค่าธรรมเนียมการใช้เงินสดและเช็คให้สูงขึ้น

ความเชื่อมั่น

กว่า 50% ของธุรกิจยังกังวลเรื่องการโอนเงินผิดหรือโดนหลอกลวง และกังวลเรื่องภาษี

ความรู้ความเข้าใจ

ผลักดันให้ผู้ให้บริการชำระเงินมีการส่งเสริมความรู้แก่พนักงานสาขาให้เป็นด้านหน้าในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการชำระเงิน

Session II:

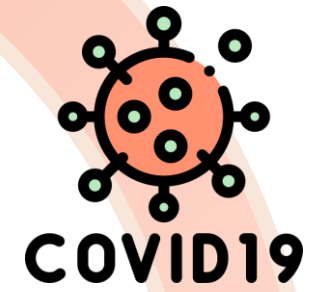
“How to be Resilience by 3 Lines of Defense”

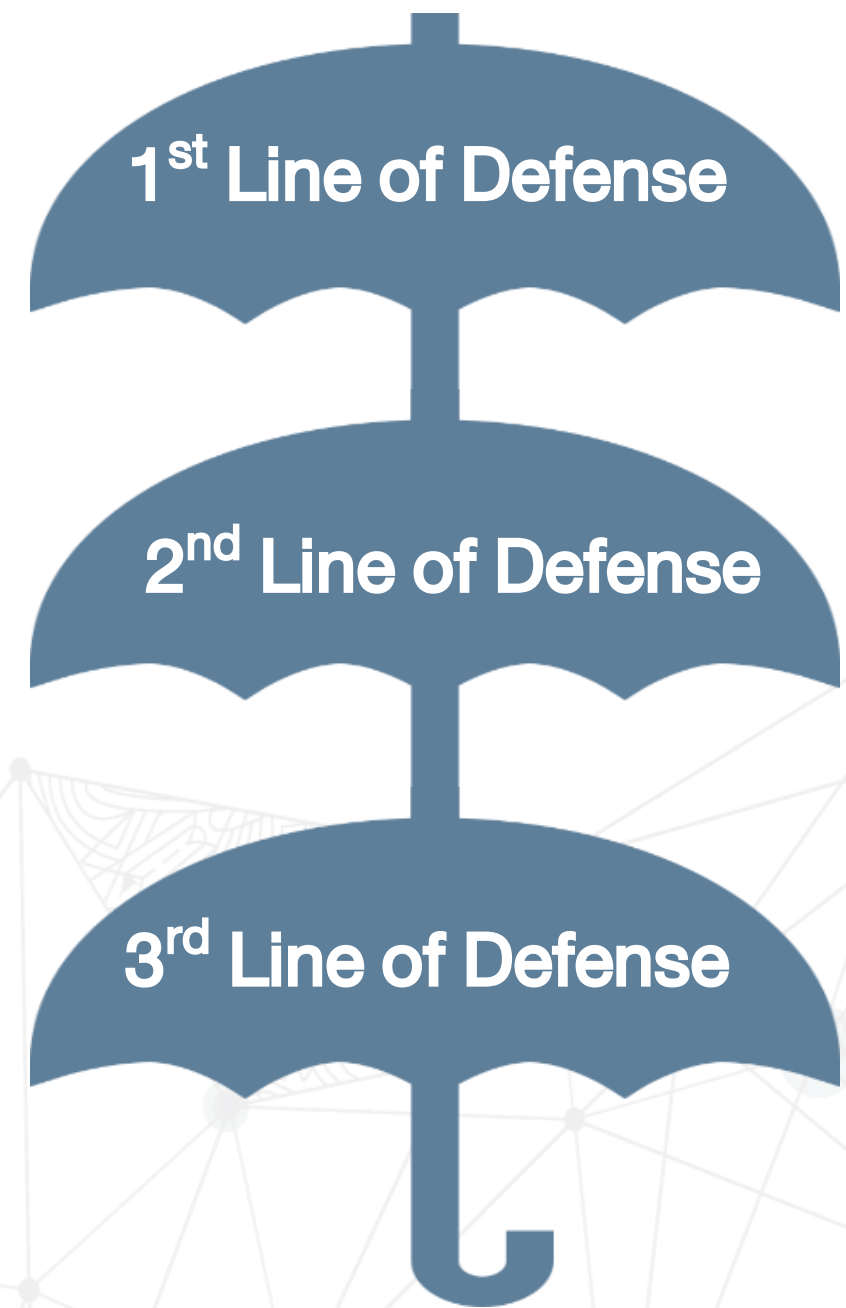

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

Why Three Lines of Defense?

*The **risk** becomes more complex and fast-moving*

Identify, assess, control, and monitor risk

Facilitate and perform check and balance

Assess and assure the effectiveness of control

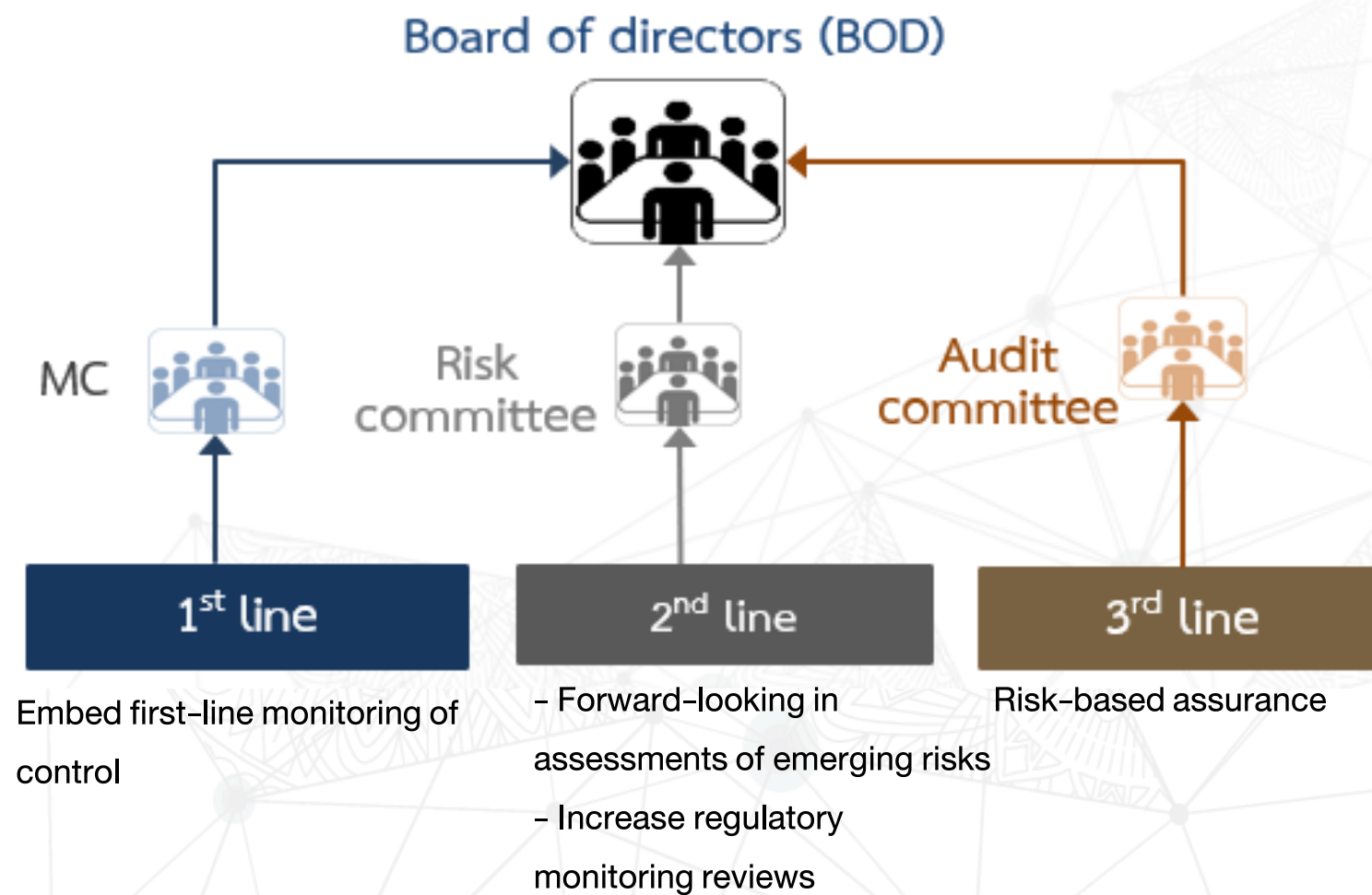

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

Application of the Three Lines of Defense

- ▶ คณะกรรมการบริษัท มีความรับผิดชอบ (accountability) ในการกำกับดูแลกิจการ การบริหารจัดการความเสี่ยง และกระบวนการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ ผ่านการวางกรอบนโยบายที่ชัดเจนและเหมาะสมกับธุรกิจ

- ▶ การเข้าถึงข้อมูลระหว่าง 3LOD เพื่อให้การกำกับดูแลความเสี่ยง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการฯ เห็นความเสี่ยง ในภาพรวม และได้ข้อมูลที่สามารถ สนับสนุนการตัดสินใจ

- ▶ มีการกำกับดูแลตามหลัก 3LOD โดยแยก โครงสร้าง 3LOD อย่างชัดเจน เพื่อให้มี การสอบทานอย่างทั่วถึงและมีการ ตรวจสอบอย่างเป็นอิสระ

- ▶ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ หน่วยงาน/Function ในแต่ละ 3LOD ที่ชัดเจน มีกระบวนการ ปฏิบัติงานและเครื่องมือเพียงพอ และทบทวนอย่างต่อเนื่อง

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

การประเมินผล

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจ e-Payment ทราบ Gap และยกระดับในการกำกับดูแลและการดำเนินงานด้าน 2nd line (Risk Management และ Compliance) และ 3rd line (Internal Audit) สอดคล้องตามหลัก Three Lines of Defense

แนวทางการประเมินผล

ใช้การประเมินตนเองเป็นหลัก และพิจารณาประกอบกับการ ongoing monitoring และการตรวจสอบ on site (บางแห่ง)

ขอบเขต

Risk Management

Compliance

Internal Audit

1 Oversight Function

2 Policy

3 Implementation

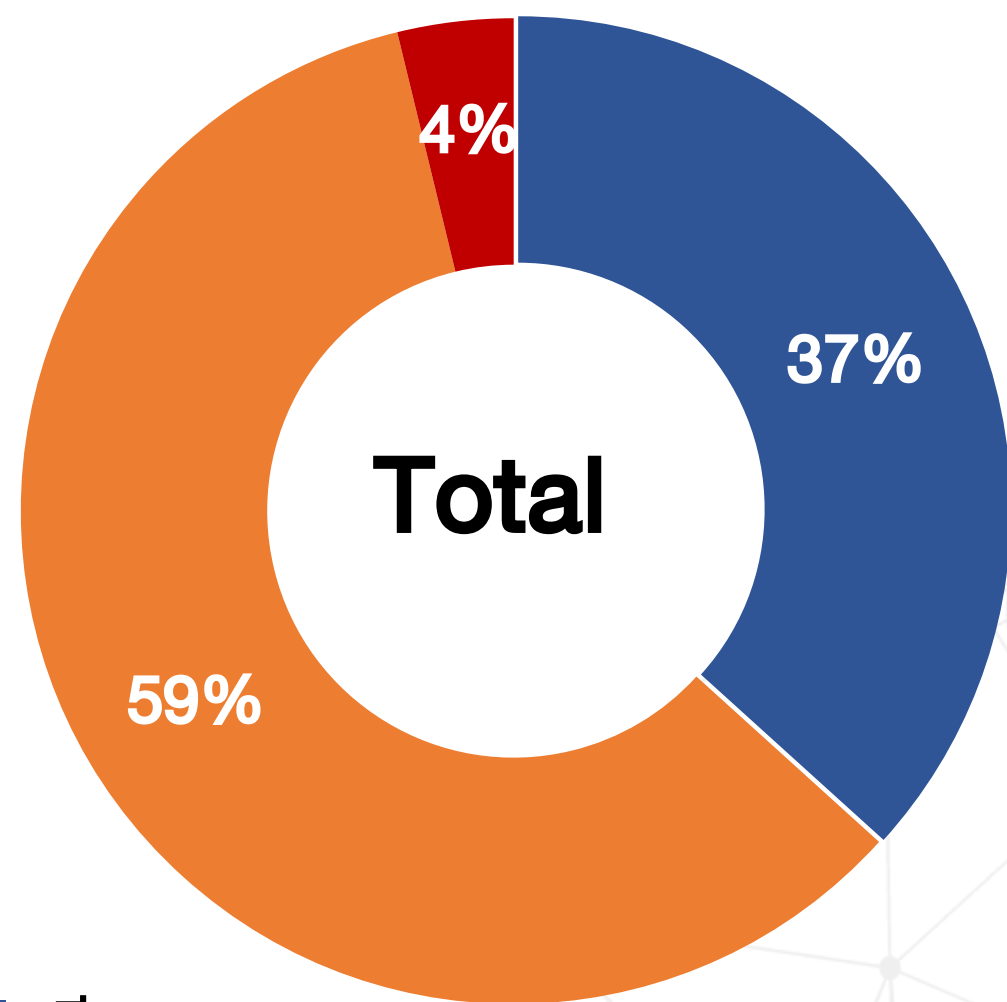
People / Process / Tools

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

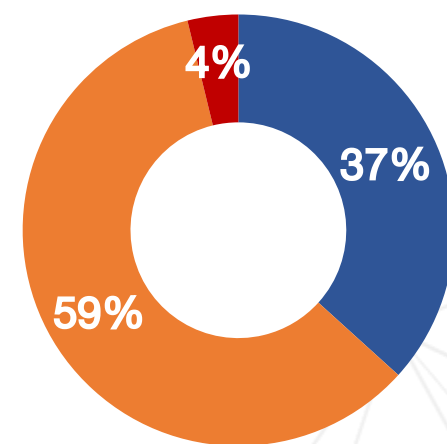
สรุปภาพรวมผลการประเมิน self-assessment

ผู้ประกอบการธุรกิจ e-Payment (79 ราย)

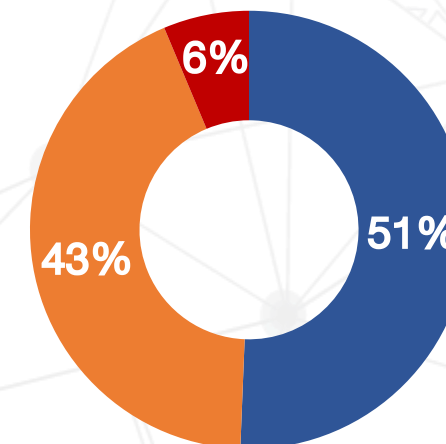

- ดี
- พอใช้
- อ่อน

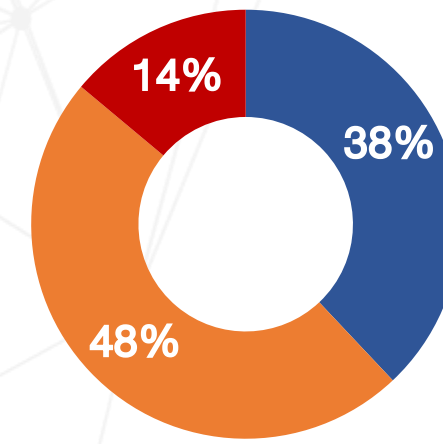
Oversight Function

Policy

Implementation

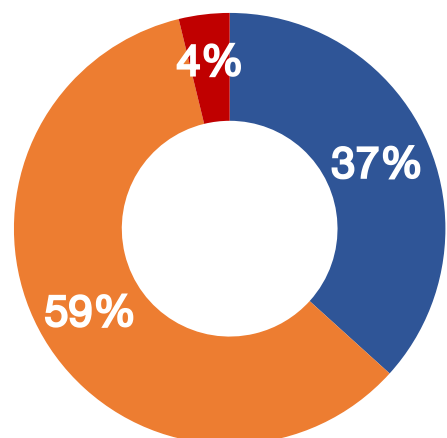
Gap ที่พบส่วนใหญ่ คือ ด้านการดำเนินงานตามนโยบายให้เกิดผลในทางปฏิบัติ (implementation) เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลที่เพียงพอตามระดับความเสี่ยง หรือการควบคุมภายในที่ดี

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

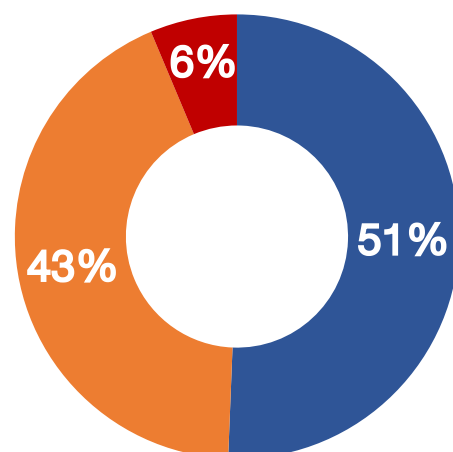
Gap จากการประเมิน

Oversight Function

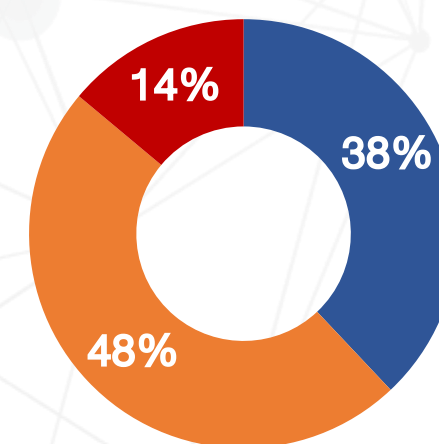
- ไม่มีคณะกรรมการกำกับดูแล ขึ้นตรงกับ MD/CEO เท่านั้น
- ผู้ประกอบธุรกิจจัดให้มีงานด้านบริหารความเสี่ยง แต่มอบหมายให้ 1st หรือ 1.5 line ดูแล ซึ่งมีข้อสังเกตเรื่องความเพียงพอของการก่องดูแลและความเป็นอิสระของงานด้าน 2nd line
- บางรายไม่แบ่งการกำกับดูแล หรือไม่มีอิสระในด้านการควบคุมภายใน (Internal Audit)

Policy

- นโยบายไม่ครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญ และไม่มีการทบทวนนโยบายให้เป็นปัจจุบัน
- ไม่มีกรอบแนวทางการตรวจสอบภายใน

Implementation

- ขาดแคลนบุคลากรด้าน 2nd line
- กระบวนการ/เครื่องมือในการวัดและติดตามความเสี่ยง ไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมในการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเท่ากัน
- ไม่มี audit universe หรือแผนตรวจสอบ

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

Next step การยกระดับ Three Lines of Defense

2565

สรุปภาพรวมผลประเมิน

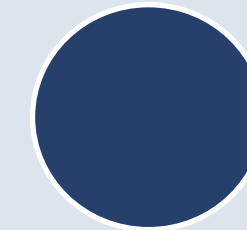
2566

ยกระดับงานด้าน 2nd line และ 3rd line

- Visit เพื่อติดตามการแก้ไข รายที่ gap มีนัยสำคัญ
- จัดชี้แจงกรรมการหรือผู้บริหารบริษัท เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลผ่าน 2nd line – 3rd line ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ (implementation)

2567

Ongoing Monitoring

- re-self assessment

THANK YOU

